

Tiedeyhteisön ethos

Tiedeyhteisön ethos on tieteellisen toiminnan ja tiedeyhteisön ”perustuslaki”, tieteellisen toiminnan taustalla oleva ihanne. Sen lähtökohtana on nykyisen tiedekäsityksen edelläkävijän Francis Baconin ajatukset 1500-luvulta ja 1600-luvulla perustetun englannin tiedeseuran Royal Societyn säännöt.

Sen mukaan:

1. Väitteen tieteellistä (totuus-) arvoa on punnittava yleispätevin kriteerein riippumatta esittäjien henkilökohtaisista ominaisuuksista.

=UNIVERSALISMI

2. Tieteellisen tiedon tulee olla yhteistä omaisuutta

=KOLLEKTIIVISUUS

3. Tieteellisiä tietoja on etsittävä ja esitettävä esittäjien omaa henkilökohtaista uraa tai tieteellistä arvovaltaa huomioimatta

=PUOLUEETTOMUUS

4. Tieteelliset tulokset on alistettava kriittiseen tarkasteluun

=JÄRJESTELMÄLLINEN EPÄILY

Robert Merton, 1942 The Normative Structure of Science
<https://www.panarchy.org/merton/science.html>